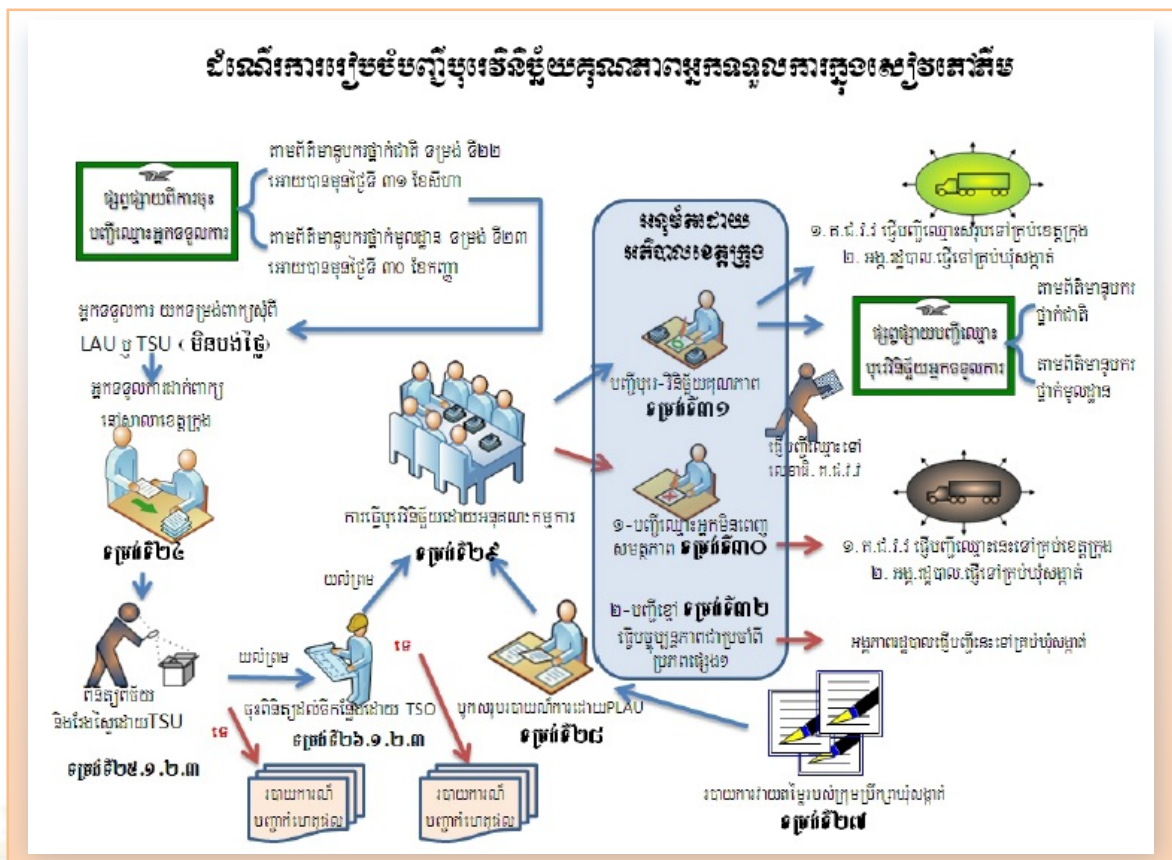

កិច្ចសន្យា

ការព្រឹត្តិការណ៍ស្រាវជ្រាវ

ម៉ូឌុល៤: ឧបករណ៍គណនេយ្យភាពសង្គម

មេរៀន:

ការត្រួតពិនិត្យលទ្ធកម្ម

មាតិកា

ទំព័រ

១-និយមន័យ.....	៣
២-សារៈសំខាន់នៃការចូលរួមរបស់ពលរដ្ឋក្នុងលទ្ធកម្មសាធារណៈ.....	៣
៣-ដំណើរការលទ្ធកម្មសាធារណៈ.....	៤
៤-ការលើកកម្ពស់ការចូលរួមរបស់ពលរដ្ឋក្នុងដំណើរការលទ្ធកម្មសាធារណៈ.....	៦
៥-គន្លឹះសំខាន់ៗនៃមេរៀន.....	៨

ការត្រួតពិនិត្យលទ្ធកម្ម

២០២៤

១. និយមន័យ

លទ្ធកម្ម សំដៅដល់ការទិញ ទំនិញនិងសេវាកម្ម តាមរយៈការជួលអ្នកទទួលការ ឬទីប្រឹក្សា ដើម្បីផ្តល់សេវាកម្ម ។

ធនធានចាំបាច់នានាដែលប្រើក្នុងការផ្តល់សេវាត្រូវមានតម្លៃទាប និងមានគុណភាពអាចទទួលយកបាន ។ ចំណុចនេះអាចសម្រេចទៅបានអាស្រ័យប្រព័ន្ធលទ្ធកម្មសាធារណៈ ដែលផ្អែកលើគោលការណ៍ប្រកួតប្រជែងទីផ្សារ ។

យោងតាមលោក Westri និង (១៩៧៤) បានលើកឡើងថា លទ្ធកម្មសាធារណៈ ដែលមានប្រសិទ្ធភាពគឺអាស្រ័យលើកត្តា ដូចខាងក្រោម៖

- ១- កំណត់ដោយបទដ្ឋានគតិយុត្តអំពី លទ្ធកម្មសាធារណៈ ដូចជា៖ ច្បាប់ លក្ខន្តិកៈ អនុក្រិត និងគោលនយោបាយ (ឧទាហរណ៍៖ អាទិភាពចំពោះអ្នកផ្តល់សេវាក្នុងស្រុកឬមូលដ្ឋាន) ។
- ២- ផ្តល់មូលនិធិដល់លទ្ធកម្មដែលរដ្ឋាភិបាលពេញចិត្ត
- ៣- ធ្វើអធិការកិច្ចដោយប្រព័ន្ធសវនកម្មរបស់រដ្ឋ
- ៤- រដ្ឋាភិបាលទទួលខុសត្រូវការ ធ្វើកិច្ចសន្យាជាមួយភាគីទី៣
- ៥- អ្នកទទួលការត្រូវបង្កើតដោយមានលក្ខន្តិកៈ ឬ អនុវត្តដូចជាវិស័យឯកជន

នារយៈកាលប៉ុន្មានឆ្នាំនេះ តួនាទីរបស់ក្រុមប្រជាពលរដ្ឋត្រូវបានទទួលស្គាល់យ៉ាងទូលំ ទូលាយក្នុងការលើកកម្ពស់អភិបាលកិច្ចល្អ ជាពិសេសក្នុងការធ្វើឱ្យមាន តម្លាភាព និងគណនេយ្យភាព នៃដំណើរការលទ្ធកម្មសាធារណៈ ។

២. សារៈសំខាន់នៃការចូលរួមរបស់ពលរដ្ឋក្នុងលទ្ធកម្មសាធារណៈ

អង្គការតម្លាភាពអន្តរជាតិ និងអង្គការសង្គមស៊ីវិលនានាលើសាកលលោកដែលធ្វើការក្នុងការ ប្រឆាំងនឹងអំពើពុករលួយ បានរកឃើញថាក្នុងប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍមួយចំនួន ទឹកប្រាក់ប្រមាណ ៨២០ ពាន់លានដុល្លារ បានបាត់បង់ជារៀងរាល់ឆ្នាំ ដោយសារកិច្ចការលទ្ធកម្ម (WBI ២០០៩) ។ បញ្ហាសរុបបញ្ជាក់ថា លទ្ធកម្មជាកត្តាសំខាន់ក្នុងការធ្វើមានអំពើពុករលួយ ។

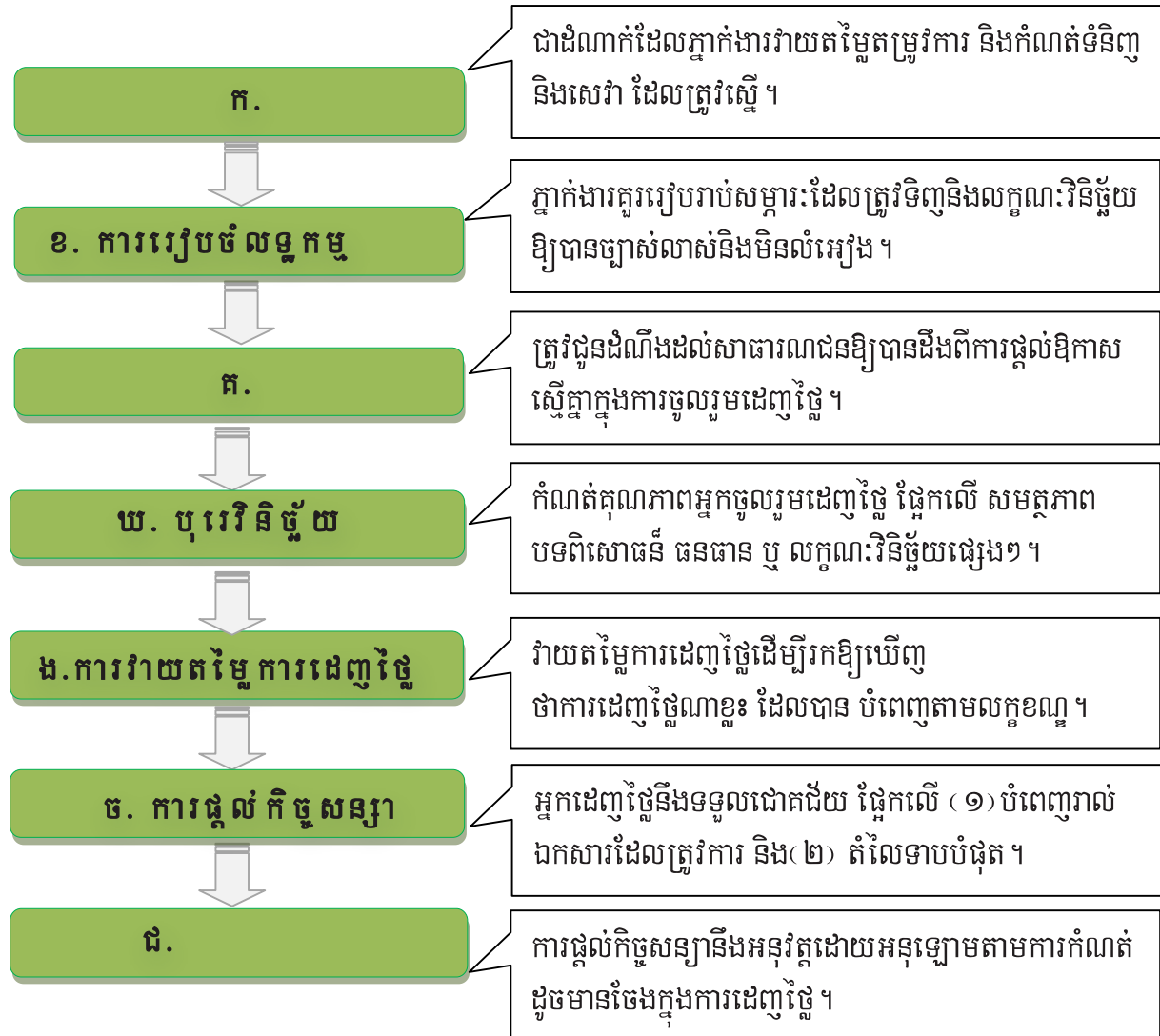
ដើម្បីឆ្លើយតបនឹងបញ្ហានេះ ការត្រួតពិនិត្យលទ្ធកម្មជាដំណើរការដែលពលរដ្ឋត្រូវបានបណ្តុះបណ្តាលឱ្យ ត្រួតពិនិត្យមើលគ្រប់ដំណាក់កាលរបស់ដំណើរការលទ្ធកម្មសាធារណៈ ។ ពលរដ្ឋនិងក្រុមពលរដ្ឋអាចចូលរួមពិនិត្យ តាមដាននៅគ្រប់ដំណាក់កាលទាំងអស់នៃលទ្ធកម្មសាធារណៈ ។ ការត្រួតពិនិត្យលទ្ធកម្មនេះជាទូទៅធ្វើឡើង តាមរយៈការសម្របសម្រួលដោយពិភាក្សាជាច្រើនលើកជាមួយរដ្ឋាភិបាល ឬតាមរយៈការប្រើប្រាស់ឧបករណ៍ និង បច្ចេកទេសគណនេយ្យភាពសង្គមសម្រាប់ត្រួតពិនិត្យចំណាយសាធារណៈនិងការផ្តល់សេវា ។

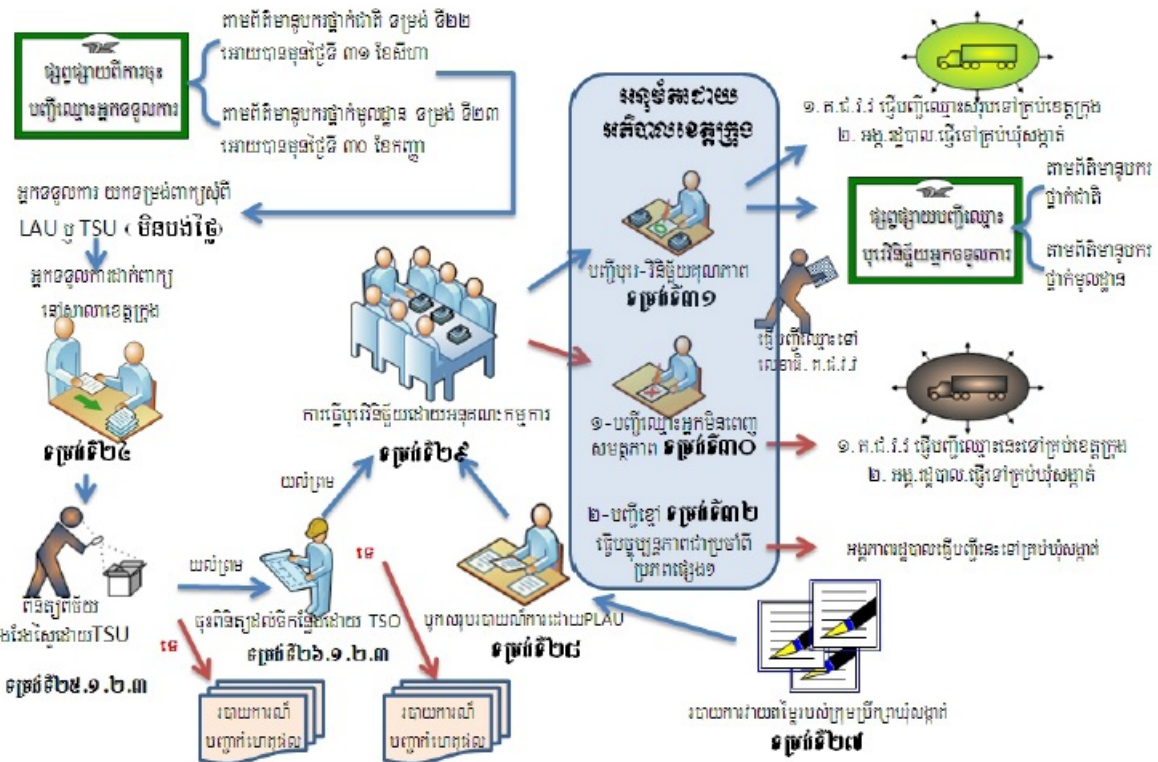
ពលរដ្ឋអាចជួយរដ្ឋាភិបាលឱ្យអនុវត្តការត្រួតពិនិត្យនិងវាយតម្លៃលទ្ធកម្មដោយប្រសិទ្ធភាព ប្រសិនបើ ភ្នាក់ងារសវនកម្មផ្ទៃក្នុងរបស់រដ្ឋាភិបាលផ្តល់ឱកាសឱ្យពួកគាត់អាចទទួលបានឯកសារលទ្ធកម្ម ។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី សហប្រតិបត្តិការ និងភាពស្របច្បាប់របស់ក្រុមពលរដ្ឋមានសារៈសំខាន់ណាស់សម្រាប់ទទួលបានការជឿជាក់ និង ទំនុកចិត្តរបស់ស្ថាប័នសវនកម្មសាធារណៈដើម្បីទទួលបានឯកសារលទ្ធកម្មដែលពួកគេមាន ។ ដូចគ្នានេះដែរ ការសហប្រតិបត្តិការល្អជួយឱ្យភ្នាក់ងាររដ្ឋាភិបាលរកឃើញភាពមិនប្រក្រតីក្នុងដំណើរការលទ្ធកម្ម ។

៣. ដំណើរការលទ្ធកម្មសាធារណៈ

ការចូលរួមរបស់ពលរដ្ឋកើតឡើងនៅគ្រប់ដំណាក់កាលទាំងអស់នៃដំណើរការលទ្ធកម្មសាធារណៈ ។ ដំណើរការ លទ្ធកម្មអាចខុសគ្នាពីប្រទេសមួយទៅប្រទេសមួយ ។ ជាទូទៅ ដំណើរការលទ្ធកម្មគួរតែមានដំណាក់កាល ដូចខាងក្រោមនេះ៖ ការរៀបចំផែនការលទ្ធកម្ម ការរៀបចំលទ្ធកម្ម ការផ្សព្វផ្សាយ ពាណិជ្ជកម្ម លក្ខណៈសម្បត្តិមុន ការវាយតម្លៃការដេញថ្លៃ ការផ្តល់កិច្ចសន្យា និង ការអនុវត្តកិច្ចសន្យា ។ ការត្រួតពិនិត្យគួរត្រូវ បានអនុវត្តពេញមួយដំណើរការទាំងមូល ដោយដំណាក់ និមួយៗមានចន្លោះប្រហោងសម្រាប់ធ្វើការកិច្ចប្រតិបត្តិ និង កែលម្អ (WBI 2009).

ដំណើរការលទ្ធកម្ម (Source: Ed Campos (2006) A Powerpoint Presentation titled "Public Procurement and Corruption: What Have We Learned Thus Far" downloaded from <http://www1.worldbank.org/publicsector/pe/pfma06/page8.htm>

តារាងខាងក្រោមនេះសង្ខេបពីបញ្ហាដែលតែងតែជួបប្រទះក្នុងដំណាក់កាលដំបូងៗនៃទម្រង់ សាធារណៈនិង
ការចូលរួមរបស់ពលរដ្ឋ ។

ដំណាក់កាល លទ្ធកម្មសាធា រណៈ	បញ្ហា	ចំណុចចាប់ផ្តើមការចូលរួមរបស់ ពលរដ្ឋ
ការរៀបចំផែនការ លទ្ធកម្ម	- តម្រូវការគឺជាការប៉ាន់ ស្មានមិនមែនជាក់លាក់ - ការទិញមិនត្រូវតាមភាពជាក់ស្តែងដោយសារភាពបន្ទាន់ និង មានរយៈពេលខ្លីនៃដំណើរការដេញថ្លៃ - ការបែងចែកធនធានមិនត្រឹមត្រូវ	- ការចូលរួមរបស់សាធារណជនតាមរយៈការប្រជុំសហគមន៍ ដើម្បីត្រួតពិនិត្យតម្រូវការ លើកកម្ពស់គណនេយ្យភាព និងកំណត់សម្គាល់ដែលចាំបាច់ឬមិនចាំបាច់នៃទំនិញឬសេវា ត្រូវទិញ - ការផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានដោយភ្នាក់ងាររដ្ឋាភិបាលពីព័ត៌មានមានពាក់ព័ន្ធតាមរយៈការផ្សាយព័ត៌មានវិទ្យុ កាសែត ឬ អ៊ីនធឺណិត
ការរៀបចំលទ្ធកម្ម	- ការបរិយាយតាមលក្ខណៈបច្ចេកទេសមា	- ការចូលរួមរបស់សាធារណជនដើម្បី

	នភាពទន់ខ្សោយ - ការិយាល័យគ្រប់គ្រងតែមួយទទួលខុសត្រូវលើការពិនិត្យលើ ការរៀបចំរបស់អ្នកទទួលបានការច្រើន - ខ្វះការប្រកួតប្រជែង	ពិភាក្សារៀបចំដំណើរការ និងលើកឡើងនូវកង្វល់ ឬ ការបម្រុងទុករបស់គម្រោង - ការផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានដោយភ្នាក់ងាររដ្ឋាភិបាលពីព័ត៌មានមានពាក់ព័ន្ធនានា
ការផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មាន ពីការដេញថ្លៃ	- ការផ្សព្វផ្សាយមានកម្រិត ឬ មិនមានប្រសិទ្ធភាព	- ចាត់អទិភាពផ្សព្វផ្សាយ ដោយបោះពុម្ពផ្សាយ ដែលមនុស្សភាគច្រើនអាចទទួលបាន
បុរេវិនិច្ឆ័យ	- អ្នកដែលនឹងចូលរួមដេញថ្លៃនាពេលអនាគត ទទួលបានព័ត៌មានលម្អិតហើយយល់ថាដំណើរការបុរេវិនិច្ឆ័យមានភាពលំអៀង - លក្ខខណ្ឌដែលបានបង្កើតឡើងលំអៀងទៅអ្នកទទួលបានការម្នាក់ឬក្រុមអ្នកទទួលបានការជាកលាក់ណាមួយ - ដំណើរការមានរយៈពេលយូរផ្តល់ឱកាសឱ្យមានអំពើពុករលួយ	- ការផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានស្តីពីលក្ខខណ្ឌនិងដំណើរ ការនៃការដេញថ្លៃ ជាសាធារណៈយ៉ាងទូលំទូលាយ
ការវាយតម្លៃការដេញថ្លៃ	- អ្នកសំរេចចិត្តមានសិទ្ធិសំរេចយ៉ាងទូលំទូលាយ - មាននិន្នាការស្វែងរកអន្តរាគមន៍តាមផ្លូវច្បាប់ - ភាពមិនប្រក្រតី ឬការពន្យារពេលក្នុងការវាយតម្លៃការដេញថ្លៃ - ការមិនទុកឱកាសឱ្យមានការសួរបញ្ជាក់	- ការផ្សព្វផ្សាយនិងទទួលបានព័ត៌មានពីអ្នកដេញថ្លៃនិងដំណើរការវាយតម្លៃការដេញថ្លៃជាសាធារណៈ
ការផ្តល់កិច្ចសន្យា	- វិធានឬគោលការណ៍មិនច្បាស់លាស់ - ការបដិសេធចរាស់ការដេញថ្លៃទាំងអស់	- ការផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានដោយភ្នាក់ងាររដ្ឋាភិបាលពីព័ត៌មានមានពាក់ព័ន្ធ - ការចូលរួមរបស់សាធារណៈ តាមរយៈក្រុមសង្គមស៊ីវិល ដែលជាអ្នកសង្កេតការណ៍ភាគីទី៣ក្នុងដំណើរការវាយតម្លៃការដេញថ្លៃដើម្បីធានាមានភាពត្រឹមត្រូវ
ការអនុវត្តកិច្ចសន្យា	- ការត្រួតពិនិត្យ និងអនុវត្តមិនបានល្អ - កិច្ចសន្យាអាចឱ្យចោទឡើងវិញ	- ឧបករណ៍វាយតម្លៃការអនុវត្តដោយមានការចូលរួម - មានភាពច្បាស់លាស់និងមានដែន

		កំណត់ដែលត្រូវបានបង្កើតឡើងជាមុន ក្នុងកិច្ចសន្យាផ្លាស់ប្តូរលំដាប់ដោយ
--	--	---

៥. គន្លឹះសំខាន់ៗនៃមេរៀន

ការត្រួតពិនិត្យលទ្ធកម្ម គឺជាដំណើរការនៃការវិភាគឯកសារលទ្ធកម្មនិងឱ្យភ្នាក់ងាររបស់រដ្ឋាភិបាល មានគណនេយ្យភាពចំពោះសកម្មភាពលទ្ធកម្មរបស់ពួកគាត់។

ការត្រួតពិនិត្យលទ្ធកម្មអាចកាត់បន្ថយអំពើពុករលួយក្នុងលទ្ធកម្មសាធារណៈ ដោយពង្រឹងព័ត៌មានតម្លាភាពនិងគណនេយ្យភាព។

ដំណាក់កាលដំណើរការត្រួតពិនិត្យលទ្ធកម្មសាធារណៈមានដូចខាងក្រោម៖ ផែនការលទ្ធកម្ម ការរៀបចំលទ្ធកម្ម ការផ្សព្វផ្សាយពាណិជ្ជកម្ម លក្ខណៈសម្បត្តិមុន ការវាយតម្លៃការដេញថ្លៃ ការផ្តល់កិច្ចសន្យា និងការអនុវត្តកិច្ចសន្យា។

ការត្រួតពិនិត្យលទ្ធកម្មមានឧបករណ៍ និង បច្ចេកទេសដូចដែលអនុវត្តក្នុងដំណាក់ផ្សេងៗនៃ ដំណើរការលទ្ធកម្មមួយចំនួន។ ការត្រួតពិនិត្យរួមមានឧបករណ៍ចូលរួមតាមដានចំណាយ ឧបករណ៍ត្រួតពិនិត្យ ការអនុវត្តដោយមានការចូលរួម កតិកាសុចរិតភាព ក្រុមតាមដានលទ្ធកម្ម និង លទ្ធកម្មតាម ប្រព័ន្ធអេ ឡិចត្រូនិច។

បញ្ហាប្រឈមសំខាន់ៗមួយចំនួនក្នុងការត្រួតពិនិត្យលទ្ធកម្មដោយមានការចូលរួមមានដូចជា៖

១. ខ្វះក្របខណ្ឌស្របច្បាប់
២. ប្រព័ន្ធរដ្ឋបាលស្ថិតក្រោមសម្ពាធនយោបាយ និង មានភាពទន់ខ្សោយ
៣. ខ្វះតម្លាភាព និងព័ត៌មាន
៤. ខ្វះជំនឿទុកចិត្ត
៥. ខ្វះការគាំទ្រពីសហគមន៍